

Glasbranschföreningen
Installatörsföretagen
Maskinentreprenörerna
Måleriföretagen i Sverige
Plåt & Ventföretagen

Avtalsyrkanden till Ledarna, Sveriges Ingenjörer och Unionen avseende Tjänstemannaavtalet 2020

Bygg- och installationssektorns sex arbetsgivareorganisationer har följande gemensamma utgångspunkter inför Avtal 2020

Deltagande arbetsgivareorganisationer

- B (Byggföretagen)
- GBF (Glasbranschföreningen)
- IN (Installatörsföretagen)
- ME (Maskinentreprenörerna)
- MiS (Måleriföretagen i Sverige)
- PVF (Plåt & Ventföretagen)

Kollektivavtalsförhandlingarna för bygg- och installationssektorn under 2017 präglades av en gemensam målsättning om att trygga jobben, skapa än mer ordning och reda samt att få fler att välja att arbeta inom vår sektor. För tjänstemannaavtalets del treåriga avtal. Det skapades större utrymme för partsgemensamma arbetsgrupper på tjänstemannaområdet.

Lågkonjunkturen en realitet

Om avtalsrörelsen 2017 skedde i en värld med många orossignaler kommer avtalsrörelsen 2020 ske i en värld där flera av dess orossignaler blivit till ett faktum. Världsekonomin utveckling fortsätter att försvagas under de kommande åren på grund av handelskonflikten mellan USA och Kina, oron kring Brexit, samt generell osäkerhet om den ekonomiska tillväxten. Detta har dämpat investeringsviljan i flertalet länder och skakat om finansmarknaderna. Den globala tillväxten bedöms av Konjunkturinstitutet att bli relativt svag sett i ett historiskt perspektiv.

Framtiden präglas av fortsatt osäkerhet. Konjunkturinstitutets bedömning är att utsikterna för den svenska ekonomin är i allt väsentligt negativa. I Sverige kvarstår sårbarheten i ekonomin kopplad till hushållens skuldsättning. Detta tillsammans med en osäkerhet om hur de demografiska utmaningarna ska hanteras och att det finns en risk att styrkan i konjunkturförsvagningen har underskattats. Sammantaget bedömer vi att BNP-tillväxten blir lägre än tidigare.

Behovet av stärkt internationell konkurrenskraft

Den konkurrenskraftsförsvagning som Sverige har erfarit under de sista tio åren berodde inledningsvis på konjunkturella orsaker men har sedan dess påverkats av andra faktorer av mer strukturell karaktär i form av svag produktivitetstillväxt och höga arbetskraftskostnader både i industrin och i tjänstesektorn.

Svenska företag kommer att möta ett ökat kostnadstryck framöver samtidigt som det råder stor osäkerhet om hur produktivitet utvecklingen kommer att bli de närmaste åren. Detta eftersom det inte går att förlita sig på att en svag kronkurs kan kompensera kostnadsökningarna. Fortsätter det så riskerar det att över tid slå ut företag och jobb.

Bygg- och installationssektorn är i det perspektivet särskilt utsatt eftersom vi har en hög andel manuellt arbete, låg andel automation och outvecklad digitaliseringsteknik i produktionen.

Bygg- och installationssektorn redan påverkad

Om ekonomin i stort står inför en avmattning har bostadssektorn redan drabbats. Nedgången i bostadsproduktionen inleddes i början av 2018. Nedgången gör att bostadsinvesteringarna fortsätter att minska samtidigt som de privata lokalinvesteringarna sjunker under 2020. Ökade anläggningsinvesteringar, framför allt inom infrastruktur, utgör däremot en positiv motvikt. På installationssidan förväntas marknadsvolymen för elinstallationer och elmaterial minska svagt under 2020 medan VS-sektorn och ventilationsbranschen drabbats av en större tillbakagång under 2019 för att sedan plana ut under 2020. Även måleri- och glasbranschen beräknas att minska under 2020 med anledning av den minskade nyproduktionen av fastigheter. En vikande efterfrågan från den privata sektorn har också noterats, vilket drabbar alla inom sektorn. Sammantaget är därför konjunkturläget inom sektorn oroande svagt även under de närmsta åren.

Övergripande förhandlingsmål för bygg- och installationssektorn

Ska bygg- och installationssektorn i Sverige fortsätta att vara konkurrenskraftig krävs att parterna anpassar kollektivavtalen så att de kan möta konkurrensen i den omvärld som har förändrats och framöver kommer att förändras än mer.

Övergripande förhandlingsmål för bygg- och installationssektorn i avtalsrörelsen 2020:

1. *Långsiktig hållbar lönebildningsprocess för bygg- och installationssektorn*
Allt fler medlemsföretag i våra branscher har behov av att regelverken förändras så att medarbetare och företag på ett förutsägbart och tydligt sätt kan hantera lönebildningen. Detta skapar möjlighet både för medlemsföretaget att anpassa sig och behålla sin konkurrenskraft samt för dess medarbetare att utvecklas i nya riktningar.
2. *Ordning och reda. Relationen mellan kollektivavtalsbundna och oorganiserade företag samt mellan medlemmar och ickemedlemmar i fackföreningar*
Ett allt större antal företag och medarbetare omfattas inte av våra kollektivavtal. Vi måste söka en konstruktiv dialog kring lösningar som gör att fler ser kollektivavtalen och de rättigheter och skyldigheter som dessa medför som konkurrenskraftiga både för medarbetare och för företag.
3. *Kompetensförsörjning och arbetsmiljö*
Det är ett gemensamt intresse att fler väljer att arbeta i bygg- och installationssektorn. Att säkra arbetsmiljön är ett viktigt verktyg för att skapa en attraktiv bransch att jobba i för alla. Vi måste skapa fler ingångar och öka våra attityd- och informationsåtgärder för att få fler att välja bygg- och installationssektorn. Vi bedömer att framtidens medarbetare behöver rustas för en allt mer föränderlig utveckling inom vår sektor. Det betyder att samsyn måste finnas mellan parterna att ge större ansvar och bättre utvecklingsmöjligheter för medarbetarna.

Till: Ledarna, Sveriges Ingenjörer och Unionen

Glasbranschföreningen, Installatörsföretagen, Maskinentreprenörerna, Måleriföretagen i Sverige och Plåt & Ventföretagen har följande gemensamma avtalsyrkanden för Tjänstemannaavtalet 2020

Ett fortsatt arbete i konstruktiv anda

Avtalsperioden som följde efter 2017 års avtal har präglats av ett konstruktivt och lösningsorienterat samarbete mellan parterna. Bland annat har parterna framgångsrikt arbetat med en arbetsgrupp som genomfört och lämnat förslag på redaktionella ändringar av avtalstexten. Därutöver har parterna tagit fram och presenterat ett material som ska underlätta företagets arbete med den psykosociala arbetsmiljön. Det är vår önskan och förhoppning att avtalsrörelsen 2020 och det fortsatta arbetet efter detta bedrivs på samma sätt, så att diskussioner och förhandlingar hålls i god och pragmatisk anda med båda parternas bästa för ögonen.

Vi vill i årets avtalsrörelse fortsätta arbetet med att skapa enklare och tydligare kollektivavtal som förbättrar medlemsföretagens konkurrenskraft och som därmed leder till tryggade anställningar. Vi hoppas därför att avtalet förtydligas i enlighet med de yrkanden som anges i nedan men också att parterna är överens om att införa de redaktionella ändringar som arbetades fram i den partsgemensamma arbetsgruppen under 2019.

Bygg- och installationssektorn ser att det skulle innebära fördelar om tjänstemannaavtalen inom hela sektorn var likalydande. Arbetsgivarsidan yrkar därför att en partsgemensam arbetsgrupp tillsätts tillsammans med Byggföretagen. Arbetsgruppen ska ha i uppgift att utreda förutsättningarna till helt eller delvis likalydande tjänstemannaavtal inom bygg- och installationssektorn. Arbetet är tänkt att inledas i september 2020 och presentera ett förslag på resultat senast en månad innan avtalsperiodens slut.

Våra förslag och yrkanden är därutöver följande:

Löner och avtalsperiod

Under en längre tid har arbetsgivarsidan och tjänstemannaförbunden varit överens om att följa principen om den internationellt konkurrensutsatta exportindustrin ska ha en kostnadsnormerande norm. Arbetsgivarsidan utgår från att parterna följer den principen även under den kommande avtalsrörelsen och därmed respekterar det s.k. märket avseende kostnadsnivå och avtalsperiod.

Tjänstemannaavtalen inom bygg- och installationssektorn löper idag med olika slutdatum. Vår önskan är att vi genom Avtal 20 når lika slutdatum för de bägge avtalsområdena.

Löner

För Unionens valbara processlöneavtal, Bilaga 2 a, yrkar arbetsgivarsidan

att avtalet tecknas som ett tillsvidareavtal,

att arbetsgivaren ska kunna komma överens med den enskilda tjänstemannen om att tillämpa avtalet, samt

att följande process införs under rubriken "Löneprocessen" i avtalet:

Finns en lokal facklig part på företaget är denna en viktig aktör i löneprocessen och bidrar med värdefull kunskap, särskilt i punkterna 1 och 4 nedan.

Finns inte någon lokal facklig part utgår det inledande mötet (punkten 1) och den avslutande utvärderingen (punkt 4) i den beskrivna processen nedan.

För Unionens traditionella löneavtal, Bilaga 2, yrkar arbetsgivarsidan

att det traditionella löneavtalet skall träffas utan individgarantier och att pottens storlek görs lokalt dispositiv, samt

att det traditionella löneavtalet endast skall innehålla en nivå för ingångslön, dvs kategorin "heltidsanställd tjänsteman som fyllt 18 år".

För Sveriges Ingenjörers avtalsområde, Bilaga 3, yrkar arbetsgivarsidan

att löneavtalet skall tecknas som ett tillsvidareavtal i enlighet med parternas ambition redan 2013.

Avtalsperiod, § 13

Som ett led i arbetet med att föra tjänstemannaavtalen inom bygg- och installationssektorn närmare varandra yrkar arbetsgivarsidan

att avtalet har avtalsår med 31 mars som slutdatum.

Allmänna villkor

Föräldralön, § 5a

Det är vanligt att tjänstemän begär föräldraledigt i anslutning till huvudsemestern. För att möjliggöra en god planering av verksamheten under semesteråren och säkerställa en god arbetsmiljö för samtliga medarbetare är det en förutsättning att ansökan om föräldraledighet görs i god tid

Arbetsgivarsidan yrkar därför

att ansökan om föräldraledighet under perioden 1 juni till 31 augusti ska inges senast i samband med semesteransökan till arbetsgivaren, samt

att avtalet tillförs en regel om att tjänstemannen i samband med en ansökan om föräldraledighet skall klargöra huruvida föräldralön önskas för den begärda ledigheten.

Arbetsstidsförkortning, Bilaga 5

Arbetsstidsförkortningen syftar i grund och botten till att underlätta tjänstemannens vardag. Reglerna avseende arbetsstidsförkortning uppfattas idag dock som svårtillämpade.

Arbetsgivarsidan yrkar

att avtalet tillförs en kvittningsregel som innebär att uttagen, men inte intjänad, arbetsstidsförkortning kan kvittas mot slutlön,

att avtalet tillförs regler med innebörden att arbetsstidsförkortning inte tjänas in under frånvaro som inte berättigar till ersättning från arbetsgivaren,

att avtalet tydliggör att överenskommelse mellan arbetsgivare och enskild arbetstagare om annat än ledig tid, exempelvis pensionsavsättning, kan göras, samt

att parterna diskuterar andra eventuella ändringar för att underlätta tolkningen av avtalet.

Arbetsstidsbestämmelser, Bilaga 4 och 6

Parterna tillsatte i 2013 års avtalsuppgörelse en arbetsgrupp med uppdrag att göra en översyn av avtalets arbetsstidsregler. Resultat av gruppens arbete ledde tyvärr inte hela vägen fram till ändringar i avtalet. Nuvarande arbetsstidsavtal är dock alltså föråldrat och inte heller komplett utifrån dagens regler på området. För att underlätta företagets regelefterlevnad är en ändring av arbetsstidsavtalet nödvändig.

Arbetsgivarsidan yrkar

att parterna tillsätter en arbetsgrupp med uppdrag att, utifrån resultatet av 2013-års arbetsgrupps arbete, göra en översyn av rättsläget idag samt föreslå förändringar i avtalet om arbetsstidsbestämmelser (bilaga 4) och i avtalet om förskjuten arbetstid, jour- och beredskapstjänst (bilaga 6, med undantag från IV om beredskapstjänst).

Ändrad pensionsålder, § 11

Den 1 januari 2020 ändrades reglerna avseende pensionsålder. Med anledning därav behöver § 11 mom 3 anpassas.

Arbetsgivarsidan yrkar

att avtalet revideras i enlighet med ovan.

Partsgemensamt arbete med revidering av avtal

Parterna har under nuvarande avtalsperiod gemensamt tagit fram förslag på språklig revidering av avtalet. Detta för att förenkla språk och struktur i avtalet. Parterna avser inte att dessa ändringar ska utgöra någon förändring av avtalets materiella innehåll.

Arbetsgivarsidan yrkar

att avtalet revideras utifrån parternas gemensamma förslag.

Vi förbehåller oss rätten att under förhandlingarna justera eller göra tillägg med anledning av motpartens yrkanden och förslag.

Stockholm den 18 februari 2020

Glasbranschföreningen
Ort och datum

Torbjörn Carlberg

Installatörsföretagen
Ort och datum

Henrik Junzell

Maskinentreprenörerna
Ort och datum

Claes Arenander

Måleriföretagen i Sverige
Ort och datum

Camilla Hedström

Plåt & Ventföretagen
Ort och datum

Anita Hagelin